

DELAVER

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi pet-
tit vrsticami se zaračuna-
vajo in sicer: pri enkratni
objavi po 18 vin., pri tri-
kratni po 16 vin., pri šesti-
kratni po 14 vin., pri celo-
letnih objavah po 12 vin.
za vsakogar. — Za razne iz-
jave itd. stane petiti vrstica
24 vin. — Reklam. so poštni
ne proste. — Nefrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Poslanec s. Glöckel pozdravi unijski shod v imenu soc. dem. stranke in državnoborske frakcije. Rudarji imajo težke

razmere. Brez luči, brez zraka in brez kruha so. Delajo težko, a jih dolže, da ne store svoje dolžnosti. Ni hrane, ni obratnih pomočkov; to je vzrok, da pada rudarska delazmožnost. Podjetniki hočejo zvišati na ta način svoje dobičke na eni strani, na drugi strani pa uveljaviti svojo staro maščevalnost nad strokovno organizacijo. Sedaj gospoduje militarizem, prav v času, ko proletarijat umira in krvavi. Vojno dajatev hočejo sedaj nadomestiti s službeno dolžnostjo. Z njo se pa okrepi le pozicija podjetnikov in oslabi vpliv organizacij delavstva, ker vojna uprava preskrbi podjetnikom policijsko službo. Vse te krivice bomo razkrili v parlamentu javno. Toda za zastopniki v parlamentu mora stati močna organizacija. Vsakršen izgovor v tem oziru je neumesten. S prepričevalno agitacijo, o namentih organizacije treba poučiti rudarje, jih zanimati za stvarna vprašanja, pa se premagajo vse ovire. Ne žalost, ne obup, ne lakota nas ne smejo ovirati, da ne bi svojih zahtev stavili v pametni obliki, se združili in ostali solidarni. Sovražstvo in boj proti nekulturi, pobijanju ljudi. Pripravljeni moramo biti; ne smemo nepripravljeni čakati na razredne boje, ki prihajajo. Zadnji čas je.

Poslanec Reger je govoril imenoma poljske soc. demokracije in kluba poljskih soc. dem. poslancev. Rekel je, da so vedno bili pozorni na organizacijo rudarjev. Pred dvema dnevi je rekel minister Homann v Mor. Ostravi: predvsem pridejo v poštev rudarji in le rudarji v prvi vrsti. Moje načelo je bilo vedno, da ustanovimo centralno organizacijo, v kateri so vse narodnosti združene. Kako najdemo tako obliko, o tem se bo posvetoval Unijski shod. Blizamo se resnim časom, splošen preobrat je v razvoju in meščanski razredi hočejo ta preobrat v svojem zmislu. Tudi mi hočemo popoln preobrat, revolucijo, toda tako, da bo zmogovita za proletarijat. Pripravljati se moramo in energično seči potem tudi vmes. Tudi kapitalizem in militarizem pripravljata tako revolucijo, toda v tem se ujedata drug drugega. Pripravimo se mi z vsemi silami.

Viktor Stein pozdravlja shod v imenu centr. češke soc. dem. stranke. Naša dolžnost je, da posebno sedaj naglašamo v očigled meščanskim razredom svojo internacionalnost. Govornik želi, da bi rudarji izvedli krepko organizacijo, ki bo pomagala v osvoboditvi delovnega razreda z uspehom.

(Dalje prihodnjic.)

Svetovna vojna.

Čudna je usoda svetovne vojne. Kakor vsako leto, tako se je tudi letos pojavila v vojni velika kriza, ki kar jasno kaže, da o končni zmagi ni govora. Ofenziva Nemcev na Francoskem je dosegla razmeroma velik uspeh. Potem se je ustavila in sedaj že zopet poročajo ententni časopisi, da nameravajo Nemci napraviti nov sunek proti Parizu. Seveda se vrše poleg tega neprestano večji in manjši boji. Tudi na vseh drugih bojiščih so le manjši boji, ki se razvijajo kakor različno.

Najvažnejše bojišče je bilo zadnje dni ono v Benečiji. Z velikimi pripravami vprizorjena ofenziva je po vremenskem slučaju takorekoč izostala in Italijani so se ognili ljutemu napadu od strani avstro-ogrske čet ter začeli zadnje dni ob tirolski strani in tudi ob Piavi ljuto napadati. Razvili so se te dni pravcati boji, ki so podobni predpripravi italijanske ofenzive.

Poročilo iz Haga o položaju na Plavi pravi:

»Hollandsche Nieuwsburo« objavlja intervju njegovega posebnega poročevalca

valca z načelnikom avstrijskega ogrskega generalnega štaba generalnim polkovnikom baronom Arzom, ki je odgovarjal na stavljena mu vprašanja. Poročevalec je opozarjal na izjavo italijanskega veleposlanika v Londonu, ki je potrdilo poročilo nekakega londonskega lista, da so izgubile avstrijske ogrske čete ob Piavi 55.000 ujetnikov, iz Lyona se je pa brzojavilo, da znašajo avstrijsko-ogrske izgube 200.000 mož. Arz je opozarjal v svojem odgovoru na pojasnila razglašena v avstrijskem ogrskem časopisu in pribil, da so izgube manjše, kakor v 10. in 11. soški bitki, v katerih smo izgubili 80.000 do 100.000 mož, od katerih odpade na bolnike vsak dan 2000 do 4000 mož. Ujeli smo 50.000 živih laških ujetnikov in še enkrat naglašam, da so izgubili Italijani. Če previdno cenim, najmanj 150.000 mož. Dopisnik je nato opozoril na opis, ki ga je podal angleški ministrski predsednik Lloyd George o vojaškem položaju ob Piavi v spodnji zbornici, v katerem je trdil, da so si pripravili tam Avstrijci in Ogrji največjo katastrofo. Italijani stoje na levem bregu Plave, italijanska konjenica je pa prekorajčila reko in podi sovražnika pred seboj. Na vprašanje, kakšen je v resnici položaj in če se je spremenil strateški položaj na škodo avstrijskih čet, je odgovoril baron Arz: Kdor trdi, da se je spremenila bitka ob Plavi v katastrofo avstrijske ogrske armade, dokazuje svojo popolno nesposobnost presojati vojaški položaj. Saj so celo uradna poročila italijanskega vojnega vodstva naglašala ponovno, kako izvrstno se je držal njih sovražnik z izrazi: ognjevitost, odločnost in elan. Italijansko vojno poročilo 24. junija je poročalo, da so avstrijske ogrske čete, ki so krile umik, no trdovratnem odporu polagoma potiskali nazaj. Vse to dokazuje smetrenost in red operacij. Italijanski vojaški kritiki sami svare pred pretiranimi navedbami in morajo pripoznati, da so se umaknile avstrijske ogrske čete vzorno na vzhodni breg Plave, da niso bežale, marveč da so to storile vsled strateške doslednosti, do katere so dovedli razni dogodki. Avstrijska ogrska armada stoji danes v svojih starih postojankah na vzhodnem bregu Plave in v celi bojni črti v gorah z nezmanjšano bojno močjo, kar dokazuje s tem, ker odbija vse italijanske sunke in prekoračevalne poskuse. Trditev, da stoje Italijani na levem bregu Plave in da je prekorajčila italijanska konjenica reko, je zato tatarska novica, katere nesmisel so čutili vsi italijanski oddelki na lastnem telesu, če so poskušali prekorajčiti reko. Vsled naše iniciative, ki si jo je prejškoslej pridržala avstrijsko-ogrska armada, se je strateški položaj res spremenil in sicer na korist avstrijskih-ogrske čet, ker je izguba 150.000 mož povzročila v italijanski armadi občutljivo vrzel in ker smo na mnogih mestih naše gorske fronte izboljšali splošni položaj, ker smo iznova preuredili naše postojanke. Poročevalec je končno vprašal barona Arza, če je res, kar je trdil Lloyd George, »da so izbruhnile pobune v več najvažnejših mestih Avstrije - Ogrske?« Načelnik avstrijskega ogrskega generalnega štaba je odgovoril: »Razmere, ki jih je vstvarila vojna, so povzročile, da so pri nas, kakor v vseh drugih državah tuintam izbruhnili med delavci štrajki in sicer deloma iz materialnih in deloma iz notranjih političnih razlogov. Taki dogodki so se povsod dogajali in so se poravnali tako, kakor jih poravnava v vseh državah. Voditelji entente pa take dogodke ravno v osrednjih državah in še posebno v Avstriji-Ogrski opisujejo kot pobune in podobno, da ne jemljejo narodom entente popolnoma vere v že zdavnaj zakopane nade. Tega sredstva se poslužujejo sovražniki že dolgo časa zaman,

tuintam se ga poslužuje tudi Lloyd George. Protitakim govoricam tvori nezrušena moč armad najboljši protidokaz, ki ga angleški ministrski predsednik niti ne potrebuje, ker sam ve, da bi armada, katere moč krhajo v zaledju pobune, ne bila sposobna za svobodno akcijo, kakršno je pravkar avstrijsko-ogrska armada zopet dokazala.

Kljub vsem tem pojavom se pa o miru ne govori nikjer dosti, najmanj pa v Nemčiji. Avstroogrsko delavstvo stoji nemotno na stališču poštenega miru. Tudi je izreklo že dovolj kratov. Tudi mednarodna pisarna je iznova poskusila ponoviti zveze med internacionalo. V Hagu so bili zastopniki nemške stranke, avstrijske (Ellenbogen in Seitz) ter ogrske. Tam so podale stranke svoje izjave. Troelstra je hotel odpotovati na Angleško na delavsko konferenco, pa mu niso dovolili Angleži. Tudi spomenico, ki so jo poslali angleški in francoski delavci nemškim, avstrijskim in ogrskim strankam, so ustavili na poti. Prizadete stranke so izvedele za nje vsebino šele iz danskih listov. Delavstvo je povsod za mir, kljub temu, da se ententini narodi odločno postavljajo na stališče, da treba odpraviti nemški militarizem in popraviti dosedaj sklenjene mire.

Domači pregled.

O ta prehrana! Nov pridelek, nove cene. Prehranjevalni urad zopet navija cene, postavlja termine za oddajo blaga in kdor prej odda, dobi posebno nagrado, kdor pa nima te sreče, da bi mu blago dozorelo o pravem času ali pa blago ne more oddati o pravem času, ga raje proda še enkrat ali pa dvakrat dražje pod roko. Vsaj ga sili k temu metoda rekvizicije. Pridelek bo vobče še manjši kakor je bil lani in draginja bo večja, rekvizicija bo morda strožja, toda tihotapstvu ne marajo napraviti konec in tudi ne izvesti aprovizacijo v dejlih. Sedaj je zgodnji krompir, ki je tudi zaplenjen. Promet je torej nedovoljen na eni strani, na drugi strani pa je zmanjkalo kruha, seveda moke, mesa, sočivja, a aprovizacijske uredbe niso bile pripravljene na preskrbo. Od česa naj žive ljudje v tem prehodnem času, preden se uredi aprovizacija v zmislu novih ukrepov? Na to vprašanje menda nihče ne misli. To je žalostna prikazen, ki je nekoliko podobna lahkomišljeni površnosti, za katero mora trpeti zlasti delavstvo. Imoviti in odličnejši sloji imajo pri vseh stvareh ugodnosti takoj pri preskrbi s hrano in tudi v cenah, zlasti uradništvo in častništvo ter njih svojci, vsi delovni sloji, ki niso navidez tako »državna potreba«, pa imajo le majhne dohodke, so prepuščeni največji bedi in sami se morajo poleg mučnega dela boriti še za živila od hiše do hiše. Tako ubijamo človeštvo pri nas!

Moštri in mladinsko varstvo. Socialno ministrstvo namerava izdelati načrt, ki bo v korist trgovskim in obrtnim učencem. Nekaj sto učencev in učenek naj bi odposlali za dobo enega meseca v letovišče. V poštevbni prišli le učenci in učenke, ki boleajo na lahki tuberkulozi ali pa so prestali težko bolezen in so potrebni dopčitka. Toda že so se jeli oglašati moštri in neugodno presojati nameravano koristno odredbo. Kajti ti vidijo v učencih le material, ki ga je treba izkoristiti, ne brigajo se pa za srečo in blagosanje svojih najemnikov. Upamo, da bo šlo ministrstvo preko takih samoljubnih izjav.

V soboto je bilo štiri leta ko so padli v Sarajevem signalni streli za pričetek že dolgo pripravljane svetovne vojne.

Podružnica »Unije avstrijskih rudarjev« v Idriji sklicuje v nedeljo dne 7. junija ob 9. uri dopoldne shod v pivarni pri »Črnem orlu« z dnevnim re-

dom: 1. Delavske mezdne in aprovizacijske razmere v Idriji in sklepi k temu. 2. Slučajnosti. Delavci — rudarji pridite vsi!

Hrastnik. Člane konsumnega društva opozarjamo, da se sprejemajo dividendne znamke od 2. julija do 15. julija. Vsakdo mora prinesiti člansko knjigo s seboj. Znamke doma preštejte! Po 15. juliju se ne bodo znamke več jemale.

Hrastnik. V nedeljo, dne 23. junija se je vršil javen društven shod rudarjev, ki je bil jako dobro obiskan. Poročal je sodrug Sitter o unijskem zboru. Sprejela se je tudi resolucija glede zahteve mesnih kart. Pri nas imamo namreč mesarja Alojz Logerja, ki misli, da rudarjem ni treba jesti mesa. Vsaj se deli meso samo enkrat na teden, in še tedaj so rudarji ljudje druge vrste. Gospoda dobi že dan popreje meso in polovico več kot delavci. Delavec z veliko družino dobi pol do 1 kg. dočim dobi gospoda z majhno družino 2 do 3 kg. Gospoda ima celi teden mesa dovolj, delavec ga pa še v nedeljo dobi tako malo, da ne ve kaj bi napravil. Občinski gospodarski svet naj uvede takoj mesne karte. Res je tudi to, da se v kuhinji meso raznim ljudem deli, kakor tudi v gostilni. Proti temu se mora najodločneje protestirati.

Stavka v Možici na Koroškem. Delavcem je popolnoma zmanjkalo živila in niso mogli več delati. Nenadoma je izbruhnila 26. m. m. stavka. Delavski voditelji so šli k vojaškemu upravitelju rimojstru J. Popperju, katerega je zastopal narednik Strindorfer. Zahtevali so živeža in boljšo plačo. Strindorfer je takoj brzojavil višji oblastem. Delegatom so naznanili, da živila ni mogoče dobiti, delavstvo pa gre lahko delat h kmetom, da se preživi v času pomanjkanja. Večina delavstva res dela na kmetih. Dne 30. m. m. je pa poveljstvo delavskega oddelka razglasilo, naj se vrnijo 1. t. m. precej z delom, in zažrežilo s strogo kaznijo tistim, ki bi se stavkali.

Pridelovalce krompirja je treba opozoriti, da je ves krompir pojd zaporo in da se ga sme prodajati edino le zavodu za promet z žitom v vojni. Za krompir, ki se odda do 17. julija, plača zavod po 100 kron za metrski stot; cena se potem vsakih 12 dni zniža za 16 K. Kdor pa skuša krompir pod roklo prodajati in je pri tem zasačen, pride v škodo. Krompir se mu zapleni in plača le po 12 K za 100 kg.

Seja načelnikov klubov. Prihodnji ponedeljek se vrši seja načelnikov klubov, da določi vsopred poslanski zbornici.

Pogajanja vlade s strankami. Z Dunaja se poroča, da je povabil Seidler voditelje strank, posebno tiste, ki so v opoziciji, na razgovore, ki se bodo vršili bodoče dni. Zbornični predsednik dr. Gross se tudi posvetuje z voditelji strank glede na konferenco načelnikov klubov, ki bo zborovala v ponedeljek. Poljsko kolo še vedno pregovarjajo, da bi šlo z vlado, a nemški krogi sami pravijo, da jih ne bodo pregovorili, ker se Poljaki ne bodo udali. Med Poljaki in vlado bo še posredoval belški namestnik grof Huyn.

Gospodsk zbornica bo imela sejo v torek, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne.

Grof Czernin pri cesarju. Cesar je zaslišal dne 2. t. m. v posebni avdienci bivšega zunanjega ministra grofa Czernina.

Sklicanje parlamenta. Vabila za prvo sejo poslanske zbornice v torek dne 16. t. m. so že razposlali. Vsopred je: 1. Poročilo finančnega odseka o obdavičenju prometa efektov. 2. Poročilo obrtnega odseka o predlogu glede težkega oškodovanja mesarske obrti po raznih ukrepih vlade. 3. Poročilo poljedelskega odseka o predlogu poslanca dr. Levickega in tovarišev o izločitvi trgovcev pri dražbah vojaškega blaga, ki se potrebuje v polje-

delskih obratih, o omejitvah udeležbe pri takih dražbah na kmete po poklicu in na kmečke organizacije. Ker žele kmečki poslanci naj traja zasedanje kolikor mogoče malo časa, bo konferenca načelnikov predvsem določila delovni program. Začasni proračun je že predložen zbornici.

Podaljšanje mandatov državnih poslancev. V seji klubovih načelnikov nameravajo sprožiti vprašanje, naj se podaljšajo poslanski mandati, ki ugasnejo 31. decembra t. l. za eno leto.

Priprave strank za zasedanje. V parlament so prišli dne 2. t. m. načelniki Jugoslovancev, Čehov, krščanskih socialcev in nemških nacionalcev, da pripravijo vse za posvete. Nekateri klubi bodo imeli seje že danes. Predsedstvo Poljskega kola je tudi danes sklicano na posvet, da zavzame stališče o položaju in da pripravi vse za celotno sejo Poljskega kola, ki bo zborovala na Dunaju ali pa v Krakovu.

Beguncem izven Primorske. »Osrednji odbor« na Dunaju, L. Bankgasse 2, prosi begunce, ki mislijo ostati vsaj do jeseni v begunstvu, da naznajo svoje naslove. Zadošča tudi le, da si izbere v vsakem kraju enega zaupnika, ki bo prejemal dopise in pouke »Osrednjega odbora« za vse begunce. Naznani naj se nam pa število begunskih rodbin in oseb v vsakem kraju. Prosimo to v interesu beguncev samih.

Ladjedelnica v Tržiču pri Trstu se bo s pomočjo vlade obnovila. Za časa italijanske okupacije je bila ladjedelnica skoro popolnoma porušena. Po dolgih pregovorih s finančnim ministrom se je vlada obvezala, dati brezobrestno posojilo v znesku 6,25 milij. kron. Istočasno se bo nominalna vrednost delnic na eno tretjino zmanjšala. Delniška glavica šteje sedaj 9 milijonov kron; reducirala se bo tedaj na 3 milijone kron, obenem pa se povzraha na 15 milijonov s tem, da se izdajo nove delnice v nominalni vrednosti 12 milijonov kron. Od teh prevzame finančno ministristvo za 2,5 milij. delnic, in sicer po kurzu 125 odstotkov. Na ta način se hoče sanirati ladjedelnica v Tržiču »Cantiere Navale Triestino«. Akoravno so naši pomorski interesi, ki jih imamo ob Jadranu, tangirani, nimamo mi pri sanaciji prav nobene besede, ampak dela se tako kakor vedno, preko naših glav in proti našim interesom.

Obesil se je v zaporu vojaškega sodišča podpolkovnik Leithner, ki so ga nedavno aretirali v Ljubljani z nekaterimi trgovci vred radi goljufij in sleparij z živili.

Nemški pisatelj Peter Roseger je umrl v svojem rojstnem kraju Krieglach na Zg. Štajerskem, dne 26. t. m. ob pol 12. dopoldne.

Prevozne kuhinje. Vojna uprava je dala na razpolago mestu Dunaju za ljudsko prehrano prevozne kuhinje, ki jih bodo vozili po dunajskih ulicah in trgovinah ter dajali hrano dnevno za 100.000 oseb.

Generalni štrajk nemških učiteljev na Moravskem. Nemška učiteljska društva na Moravskem so sklenila proglasiti za 6. julij generalni štrajk kot protest proti temu, da nemški člani deželnega odbora zavlačujejo izplačevanje draginskih dokladov.

Ukrajinci za delitev Galicije. Ukrajinsko parlamentarno zastopstvo je objavilo izjavo, v kateri debatira s Poljaki, ki so razglasili, da so voljni prijeti pogajanja z Ukrajinci, če se Galicija razdeli. Ukrajinci izjavljajo, da so pripravljeni na pogajanja o varstvu in pravicah narodnih manjšin na ukrajinskem ozemlju potem, ko se bo razdelila dežela.

Državne doklade nižjeavstrijskim industrijskim delavcem. Od 20. julija naprej dobe delavci v vojni industriji na Nižje-Avstrijskem od vlade sledeče tedenske doklade: 1. Odrasli moški delavci, ki so dobivali tedensko več kot 100 K plače — 14 K tedenske doklade. 2. Odrasli moški delavci, ki so dobivali manj

kot 100 K na teden — 16 K. 3. Ženske in mladoletni 10 K. 4. Vsak otrok delavca 6 K. Toda ta odredba ministristva za socialno skrbstvo velja samo za Nižje-Avstrijsko.

Kose za Ukrajino. Iz Kijeva poročajo, da je ukrajinska banka dobila doslej iz Avstro-Ogrske 2.000.000 kos.

Sprememba v skupnem finančnem ministristvu. »Deli Hirlep« poroča: Grof Burian namerava izročiti skupno finančno ministristvo predsedniku skupnega odbora prehrane generalnemu majorju Landwehru pl. Pragenau. Ogrska vlada je s tem zadovoljna, upira se le bosenski deželni načelnik Sarkotić, ker bi ga kot generalnega polkovnika podredili generalnemu majorju.

Vojna bo trajala še dolgo. Iz Budimpešte poročajo: Te dni sta se vrnila voditelja ogrskih socialistov Waltner in Büchinger iz Haaga, kjer sta se udeležila socialističnih posvetovanj. Poročata, da računajo na Nizozemskem, da bo vojna še dolgo trajala.

Podržavljenje južne železnice. Državni železniški svet je v svoji zadnji seji razpravljajal o predlogu dunajskega župana dr. Weiskirchnerja glede podržavljenja južne železnice. Generalni ravnatelj Günther je s posebnim povdarkom zahteval, da se podržavljenje čimprej izvrši, zlasti z ozirom na prometne razmere in z ozirom na okolnost, da zveza z morjem ne sme biti odvisna od privatne železnice. Dr. Hampe se je pridružil zahtevi ravnatelja Güntherja. Poslanec Einspinner je takoj prijavil svoje pomisleke, češ da pridejo za Nemce vpoštev važni narodni momenti, za katere bodo Nemci ob južni železnici že pravočasno poskrbeli. Pri glasovanju je bil Weiskirchnerjev predlog z večino glasov sprejet.

Nove cene! Naznanjamo tu nove, sedaj veljavne cene, za nekaj zelo priljubljenih »Elsa« izdelkov, kateri se morejo še dobiti pri E. V. Fellerju, lekarnar v Stubi- ci Elzatrž št. 334. (Hrvatsko), dokler je še zaloga in dokler se morejo preparati še izdelovati in sicer stane: Fellerjev bololajšajoči fluid z znamko »Elsa-fluid«, 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici K 14.32 franko, 12 dvojnatih ali 4 specialne steklenice K 27.32 franko, nadalje Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko »Elsakroglice«. 1 zavitek K 7.37 franko ali 2 zavitka K 13.47 franko, Elsa pomada za obraz in varstvo kože (močnejše vrste) K 4.50, tanochina pomada za povspesevanje rast las (močnejše vrste) K 4.50, usipalni prašek kot dodatek K 1, Fellerjevo lilijno milo in še drugi Elsa izdelki se radi prilozijo in računajo po sedanji ceni, dokler je še zaloga. Cene, katere so navedene v raznih tiskovinah še od preje, sedaj niso več veljavne.

Društveni funkcionarji in člani, pozor!

Da vsa nerazporazumljenja odstranimo, sporočamo da je v soboto 27. tedenski prispevek t. l. zapadel.

Vsi člani, ki majo prispevek plačan samo do 17. tedna, se opozarjajo da ta teden zapadli prispevek vplačajo, ker drugače izgube članstvo.

Podpora se upravičenim članom le tedaj izplača, če je vsaj 20. prispevek t. l. že poravnat. Od izplačljive podpore pa se vsi zaostali prispevki odtegnejo.

Svetovni pregled.

»Vorwärts« o položaju. O kongresu angleških delavskih strank piše berlinski »Vorwärts«: Nemški socialni demokrati so internacionalni dovolj, da zamorejo pojmiti željo Angležev po zmagi njihove države. A s skrbjo se moramo vprašati, kako naj pridemo do konca, če vsaka stranka koncem četrtega vojnega leta še kliče po popolni lastni zmagi, četudi je po dosedanjih uspehih še tako oddaljena od zmage. Anglija in njeni zavezniki so štiri leta imeli čas zmagovati. Krivica bi bila, če bi svet neuspehe svojih voditeljev moral poplačevati z nadaljnjim brezkončnim prelivanjem krvi. Če bodo čakali na oni strani na našo onemoglost, a na tej strani na onemoglost drugih, potem utegne trajati vojna še zelo dolgo.

Diplomati? V nemškem državnem zboru sta govorila Hertling in Kühlmann. Znameniti je govor Kühlmannov. V svojem prvem govoru je postavil tri tere: 1. nepogojni predpogoj za uspešna pogajanja je nedotakljivost nemške posesti. O vsem drugem bi se dalo vsaj razpravljati; 2. krivda vojne zadeva Rusijo; 3. konec vojne se ne da doseči samo z vojaškimi odločitvami. Te izjave so napravile pri konservativcih in drugih vojnih hujškah silno ogorčenje in Kühlmann je že v svojem drugem govoru popravljal svoje izjave in se popolnoma podredil nadaljševalcem vojne. Kühlmannov govor je napravil neugoden vtisk in prav mogoče je, da bo moral demisionirati, ker je njegov govor neugodno vplival na inozemstvo. Čudno je to razmerje. Burian je govoril na Dunaju delavski deputaciji o miru, o spravljivosti, nemški kancler pa preklicuje svoje mirovne izjave. To je bistveno nasprotje, ki vlada med dvema zveznima državama.

Statistika, ki da misliti. Neka južnonemška zavarovalna družba probuje statistiko o ulomih v velikih mestih. Po tej statistiki so morale zavarovalnice izplačati skoro štirikrat toliko odškodnino kakor pred vojno. Berolinsko društvo za straženje in zapiranje izjavlja, da se je samo na odškodninah vsled tatvin izplačalo 4.400.000 mark, proti 1.600.000 leta 1914. Tatvine na ladjah in železnicah so poskočile od 4.200.000 mark 1914. na 57.000.000 mark leta 1917.

Petrograd brez živil. Petrograd je po poročilih komisarijata za prehrano že štiri dni brez uvoza. Od 26 vagonov žita, ki so bili odposlani iz Ufe in ki so jih pustili v Petrograd Čehi, je prispelo v Petrograd le okoli enajst vagonov. Osta-

le so oplenili na postajah železniški uradniki. Vsled teh dogodkov je izrekla vlada nad nekaterimi važnejšimi postajami izjemno stanje.

Oklic angleških delavskih ministrov. Angleški delavski ministri so izdali oklic, v katerem izjavljajo, da so morali večkrat glasovati proti lastnim nazorom, a da v koalicijskem ministrstvu ni drugače mogoče, vsled česar so tudi ministri drugih strank zatajevali svoje strankarske in osebne koristi. Kljub temu so se izvajale v zadnjih treh letih v večji meri demokratične preosnove, kakor kdajkoli poprej. Svare proti tistim, ki izkušajo deliti narod v politične skupine, ki bi nasprotovale druga drugi, ker zavisi od angleškega naroda bodočnost in svoboda Anglije. Naša pomorska moč, naše rude in finančni pripomočki in hrabrost naših mož na bojišču so vzdrževali boj proti nemškemu napadu. Zato se mora ohraniti narodna sloga, ker bi na zaveznike najmanjša nesloga učinkovala. Rusija nam je pokazala v zadnjih šestnajstih mesecih, kaj nam grozi. Srečno se je otresla carizma, a postala je žrtev spletka skupnega sovražnika. Prebivalstvo je izčrpano, ponižano in brez moči. Upamo, da bodo Rusi kmalu v stanu podpirati skupno stvar, a sedaj nas skrbi, ker so izpostavljeni militarizmu Nemčije, vled česar obtežuje nas in druge zaveznike veliko breme. Amerika, ki na srečo mobilizira bojne sile, bo pravočasno izravnala položaj.

Italijanska centralna komisija za proučevanje razmer po vojni. Iz Chiassa: Pod predsedstvom ministrskega predsednika Orlanda se je zbrala komisija, ki ima nalogo, proučavati razmere po vojni. Komisija šteje več podkomisij, v katerih bo delovalo okoli sto, največ parlamentarnih članov.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

NADOMESTILO MILA.

za pranje perila, izborno peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoje t. j. 5 kg K 12—, 1 zavoje z 10 kg K 23—

Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega zaboja z 50 kg. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoje 32 kosov K 14— Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoje 32 kosov K 18— Toaletno milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoje 24 vel. kosov K 18—. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoje vsake vrste.

Izvozno podjetje M. JÜNKER v Zagrebu št. 6. Petrinjska ulica 3., III., telefon 23-27.

Miši, podgane, stenice ščurki!

Izdelovanje in razpošiljanje izkušenih radikalno učinkujočih uničevalnih pomočkov, za katere dobivamo vsak dan zahvalna pisma! — Proti podganam in mišim 5 K, proti ščurkom in rusom 450 K, tinktura proti stenicam 2—K. Prašek proti moljem K 2— prašek proti mrčesom K 150 in 3—, razprševalec zanj 120 K, tinktura proti človeškemu ušemu 150 K, prašek proti kurjim ušem K 2—, mazilo proti ušem za živino 2— K, prašek proti oblačilnim in perilnim ušem 2 K, tinktura proti vsakim bolham 1 K, 20. tinktura proti sadnemu in zelenjavnemu mrčesju (škodljivcem rastlin) 3 K, tinktura proti pasjim ušem K 150. Pošilja po povzetju.

Zavod za uničevanje mrčesja M. JÜNKER, Zagreb 6 Petrinjska ul. 3 (Hrvaško).

Učiteljska tiskarna

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica št. 6.
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila za ... shode in veselice. ...

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd. ...

Stereotipija. Litografija.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje
Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne
Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Košenina Peter splošno zdravljenje	1/21—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Ivan Zajec splošno zdravljenje	1/210—1/211	2—3	Turjaški trg št. 4. Frančiškanska ul. 2.
Dr. Franc Mlinar kirurg in spl. zdr.	1/21.—1/23		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Alojz Kralgher splošno zdravljenje	1—3		Poljanska cesta 18.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

SRBEČICA
GARJE
LIŠAJ
HRASTE

Najzaneslivejše sredstvo proti temu je

PARATOL
domače mazilo.

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 5— dvojni lonček 9 K.

PARATOL - PRAŠEK Škatlja 3— K. varuje občutljivo kožo

Qboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri PARATOL DELAVNICE lekarnara M. Ulnar, Budapešta VII-13., Rózsá-utca 21.

Vsaka žena

než bere moje velezanimivo navodilo o

moderni negi prs.

Preizkušen svet, če uvenejo ali niso dovolj polni!

Pišite zaupljivo na naslov: Ida Krause, Pressburg (Ogrsko), Schanzstrasse 2. Abt. 97

Ne stane nič!

Ivan Jax in sin.

Ljubljana Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

in stroje za pletenje

(Strickmaschinen)

za rodbino in obrt

Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.

Ceniki se dobe za-

stonj in franko.